Социялістичний Провідник.

Доміпіяльний Екзекутивний Комітет Социялістичної Партиї Канади.

Адрес секретара: D. G McKenzie, Box 1688, Vancouver, B C

Центральний Заряд Федерациї У. С. Д.

Головний секретар Федерациї т. М. С. Фербей, Hillcrest Alta. Фінансовий секретар т. Йосиф Сенюк 443 Kinistino ave. Edmonton Alta. Касиер т. Іван Гумен, Edmonton. Відділові члени Центрального Заряду: т. В. Скорейко Box. 79, Coleman Alta т. П. Д. Ткачук Canmore Alta. т. Г. Топольніцкий Edmonton, т. С. Фодчук Edmonton.

Відділ Ф. У. С. Д. в Едмонтоні Адрес секр. фін. А. Костинюк, Box 902, Edmonton, Alta.

Відділ Ф. У. С. Д. в Венкувер. Адрес фін. секр. Г. Воронос Box 482 Vancouver, B C

Відділ Ф. У. С. Д. в Гілкрест. Адрес секр. фін. С. Сандулян, **Hillcrest Alta.**

Відділ Ф. У. .С Д. в Нанаймо. Адрес секр. фін. М. Фербей **Box 850, Nanaimo, B. C.**

Відділ Ф. У. С. Д. в Лілл Адрес секр. фін. П. Пантелюк, Box 44. Lille, Alta.

Відділ. Ф. У. С. Д. в Ланук адрес: П. Тереська **Lanuke, Alta.**

Відділ Ф, У. С. Д. в Ледзбрідж Адрес секр. Ениростек **Box 552. Lethdridge Alta.**

Відділ Ф. У. С. Д. в Колман Адрес **Box 79. Coleman Alta.**

Відділ Ф. У. С. Д. в Кардіф Адрес секр. фін. Ол. Крайківский **Cardiff. Alta.**

Від. Ф. У.С. Д. в Кенмор Адр. **Box. 274. Canmore. Alta** П. Д. Ткачук. Секр.

Відділ Ф. У. С. Д. в Кальгари Адрес Box 570 Calgary, Alta.

ЧИТАЙТЕ СОЦИЯЛІСТИЧНІ ЧАСОПИСИ

ЗЕМЛЯ І ВОЛЯ орган українськоі социял-демократиї В Галичині

Виходить що тижня. Передплата 2 дол. на рік Адреса: Земля і Воля ул. Собіского ч. 5 Lemberg, Austria

WESTERN CLARION Виходить що тижня. Предплата $ 1 річно. Адрес: Western Clarion 165 Hastings St Vancouver B. C.

Logans Employment Agency Ltd. 648 Firsth Str. Edmonton Ми можемо Вам дати ліпше занятє чим іньше бюро в місті.

ПОЖИЧКА ГРОШИЙ На фарми і міські реальности **BOYLE PARLEE CO** АДВОКАТИ НОТАРІ **Gariepy Block EDMONTON, ALTA Phone 1135**

Vegreville Crown LIQUOR STORE. Гуртовна і дрібна продаж найліпших вин, лікерів і цигар, Ріжного рода пива. **T. Charlebois** Vegreville, Alta.

ДРУКАРНЯ „НОВОІ ГРОМАДИ"

Приймає всякі роботи в обсягу друкарства в українській, польскій, англійскій і німецкій мові. Посідаючи три друкарскі машини гонені двома електричними моторами є наша друкарня в можности виконати всякі поручені єі роботи точно, скоро і по умірковании цінах.

Адрес: **NOWA HROMADA 443 KINISTINO AVE. EDMONTON, ALTA PHONE 4613**

РЕДАКЦІЯ ЗА ОГОЛОШЕНЯ НЕ ВІДПОВІДАЄ

ПОЗІР! ПОЗІР! Поручаю ласкавій увазі шановної публики свою знаменниту торговлю мішаних товарів. У мене можна дістати смачні і тані обіди. Для приїздших вигідний і спокійний нічліг! Хто хоче купити або продати корисно землю або лоти, служу доброю радою даю совістні інформациї Не забудьте при нагоді скористати! **W. FERBY 1134 KINISTNO EDMONTON ALBERTA**

ШИРІТЬ НОВУ ГРОМАДУ! ПЕРЕДАВАЙТЕ ЄІ З РУК ДО РУК ВІД ХАТИ ДО ХАТИ! ТОВАРИШІ ВІД ВАС ЗАЛЕЖИТЬ, ЩОБИ ОНА НА ДРУГИЙ РІК СТАЛА ДНЕВНИКОМ!

ALBERTA REAL ESTATE CO. EDMONTON ALBERTA

Чи Ви чули про Едмонтон? думаємо, що чули тай про гроші, як люди заробляють на лотах. Се не жарт а правда от Вам оден випадок покажемо. Лота була куплена послідної осени за $ 6.000 а тепер продана за $ 15.000, то файний заробок правда? А що Ви робите, годі Ви чекати дальше. Чи возьмете ся і Ви, щоби гроші робили гроші? А се дуже легко можна кождому зробити, як лиш купить лоту в Едмонтоні. Едмонтон буде одним з найбільших міст в Канаді, се вже певне, бо зелізні колеї сами потрафять збудувати великий Едмонтон, а вугле, а тартаки а Пекінк Гавзи і другі фабрики, отож видите що будучність запевнена Едмонтонови. Ми маємо ще кілька лотів дуже таних бо лиш $ 150 за оден, всего $ 50 готівкою а решта по $ 25 що три місяці, 8 процент на рік то скоріт нім підуть в гору. Сі лоти 33X147·5 пів милі від міста і G. T. P. R. ярдів і шапів так звані Rosslyn.

Отож хто хоче купити лоти або хату де небудь в Едмонтоні або фарму то зверніть ся до нас а ми з охотою послужимо, так само ті що мають на продаж просимо подати опис і ціну з виплатою докладно. Пишіть і гроші посилайте на адресу.

ALBERTA REAL ESTATE CO. 536. KINISTINO AVE. EDMONTON ALTA

Jackson Bros. Досьвідчені годинникарі і ювілери. Мають на складі найліпші годинники, золоті перстені, хрести і хрестики. Виробляють позволеня на женитьбу! 303, Jasper Ave, Edmonton, Alta.

Як хочете доброго пива, вина або горівки, то звертайтесь до **Capital Wine & Spirit Co. Lim. 127. Jasper ave, Phone 1250 Edmonton W.O.Viggar, manager**

Роботи! Як хочете доброї роботи і доброї плати, то звертайтесь до **Capital Employment Office 694** Перша улиця Едмонтон.

ОДИНОКА РУСКА ТОРГОВЛЯ МІШАНИХ ТОВАРІВ М. КУЦІНСЬКОГО 532 Kinistino Ave. EDMONTON ДОБРІ ТОВАРИ СКОРА ОБСЛУГА І НАЙНИЗШІ ЦІНИ. ЯК НЕ ВІРИТЕ ТО ПРИЙДІТЬ І ПЕРЕКОНАЙТЕСЬ

SHORT, CROSS, BIGGAR & COWAN, Вп. П. П. Шорт, К. С.; Гон. С. В. Крос; О М. Біггар; Гектор Кован адвокати, соліціторі і нотарі поручають свою Канцелярію в будинку **Merchant Bank.** Виробляють грошеві пожички.

Карло Кавцкий.

Від ремесла до Капіталізму.

(Продовжене.)

Ніхто не провадить нині більше нужденного житя як власне дрібний промисловець і мужик, котрі мусять завзято боротися з перемагаючою силою капіталу.

Длятого є в повні оправданим твердженє, що наємний робітник жиє собі нині ліпше як мужик, дрібний промисловець або крамар. Сей факт хотіли використати в тій цілі, щоби показати робітникам, що вони не мають причини до незадоволеня. Але ся стріла не трафляє социялізму, проти котрого була вимірена, але як раз приватну власність. Бо если в дійсности, той що не має жадної власности, жиє собі ліпше як дрібний промисловець зі своєю малою власностю, то з сего властиво корисніть єму та власність приносить? Она перестає бути для него користю, а противно зачинає бути для него шкідливою. Возьмім на примір ткача ремісника котрий еще нині провадить свое ремесло на своім варстаті в своїй хаті, мимо того, що він міг би далеко більше заробити як звичайний робітник в фабриці. Чому він се робить? Бо жаль єму покинути ту маленьку хатку і кавалочок ґрунту на котрім садить бараболю.

Так само для дрібного промисловця посіданє средств продукциї перестало бути забезпекою перед нуждою, а противно стало ланцухом, який его привязує до потапаючого судна.

В тих случаях приватна власність приносить того рода наслідки, яких собі ніхто певно не бажає. Що еще перед стома роками було для ремісника і мужика благословеньством, стало нині для них проклятєм

Але може хтось закинути, що хоч нужда ремісника і мужика зростає, то все такі користують ся більшостию независимостию і свободою як наємний робітник - пролетар. Такий погляд є наскрізь хибний. Де тілько дрібна індустрия прийде в стичність з капіталом, там она в тій хвилі стає від него цілковито завислою. Ремісник стає домашним промисловцем поневоленим через капіталіста. Єго хата стає відділом фабрики. Або він стає агентом капіталіста і перепродуючи фабричні товари бере собі найбільший кльопіт. В обох случаях він є в повні зависимий від капіталіста. А так само мужик, котрий не може видержати конкуренциї або упадає під тягаром податків і лихви, мусить ся так само брати до домашного промислу і йти на услуги капіталіста або наймати ся на роботу, у великого земельного дука. Він може йти за челядника, до фабрики або до майни і полишити свое мале господарство на свою жінку і малі діти. Але де тоді єго независимість і свобода? Від пролетаря чи наємного робітника відріжнює его еще лиш та одробина власности, але як раз та власність спиняє єго від того щоби пошукав собі ліпшої роботи і поліпшив свою долю. Она привязує его до одного місця і робить єго більше зависимим як є наємний робітник. Приватна власність на средства продукциї не лиш збільшає нужду, але також збільшає зависимість тої дрібноти. В тім случаю приватна власність допровадила до абсурду — з заборола свободи стала средством поневоленя.

Але може хтось закинe, що приватна власність в кождім случаю дає бодай ремісникови чи мужикови повний витвір їх праці. Ну, але се хиба не велика потіха, бо бачимо, що вартість тих продуктів стала такою зникаючою, що навіть не вистарчає на удержанє продуцента і его родини.

Але і ся мала потіха є звідничою. Поперше оно зівсім не відносить ся до величезної армії людий, котрі змушені брати роботу до дому або стати за наємних невільників, щоби заробити на житє. Так само се не відносить ся до більшости дрібних ремісників і мужиків, котрих перемогший капітал не запряг еще в прост на свої безпосередні услуги, так що они на позір еще до тепер заховали свою независимість. Се не відносить ся до тих, що жиють в довгах, — лихвар маючий застав (мортгеч) на господарстві мужика, має до нього більше права як він сам, а так само до витвору его праці.

Лихвар мусить бути поперед всього заплачений, а доперва що лишить ся належитість до мужика. Чи та надвишка вистарчає на утриманє мужика і его родини, тим лихвар зівсім не ружить ся.

(Конець буде)

ПЕРЕДПЛАТА виносить для Канади і Злучених Держав: На цілий рік 2 доляри. На пів року: 1 доляр. Для Европи: В Австриї: 10 корон. В Росиї: 5 рублів. В Німеччині: 10 марок. ПИШІТЬ НА АДРЕС: Nowa Hromada EDMONTON ALTA. KINISTINO Ave. 443.

НОВА ГРОМАДА
NEW SOCIETY

ЦЕНТРАЛЬНИЙ ОРҐАН ФЕДЕРАЦИЇ УКРАЇНЬСКОЇ СОЦИЯЛ-ДЕМОКРАТИЇ В АМЕРИЦІ
ВИХОДИТЬ ЩО ТИЖНЯ В ЕДМОНТОНІ КАНАДА

НОВА ГРОМАДА Центральний орган Федерациї української Социял-демократиї виходить що тижня в Едмонтоні під контролею Центрального Заряду Федерациї.

Редактор Роман Кремар.

Адрес: NOWA HROMADA EDMONTON ALTA KINISTINO AVE. 443 SUBSCRIPTION: $ 2 PER YEAR Phone 4613

РІК I. Ч. 20. 7. ЛИПНЯ. 1911 EDMONTON JULY 7. 1911 VOL. I. No. 20.

Пролетарі всіх країв, єднайте ся!

„That we are a party of the class struggle, who have nothing in common with any other party, and who have to fight and conquer all other parties, in order to attain our goal; is something which we must never for a moment lose sight of."

З Вільгельма Лібкнехта „No Compromise"

Коли поглянемо на наш червоний прапор, на котрім золотими буквами горять огнисті слова Маркса і Енгельса „Пролетарі всіх країв єднайтесь", то серце стискаєся з болю, коли подумаємо, як то єднанєся іде у нас в Канаді. Чи се має бути єднанєся, коли що року буде закладати ся нові демократиї і федерациї?. Коли порушуємо сю справу, знаємо, що порушуємо болячку, яка годуєсь живою кровю орґанізму Соціялістичної Партиї Канади. Однак хоч би се нас особисто як мало заболіти, мусимо раз взяти ся до операциї над сим боляком. А зробимо се без гніву і злоби, в імя того великого клича, який виписаний на нашім прапорі, і коли ті, до котрих того слова звертаємо, приймуть їх рівнож без гніву і злоби, наша ціль буде осягнена.

Сягнім до кореня лиха. Подивімся, що зробило перший вилом в карних рядах Соціялістичної Партиї Канади і чи причини які подавано на оправданє розбитя єдности, могуть бути оправдані.

ПЕРШИЙ ВИЛОМ

Хоч проти чистого революцийного становиска Соціялістичної Партиї Канади підносилось уже від давна закиди зі сторони прихильників реформ, то однак аж до послідних часів була захована єдність Партиї. Теоретичний спір, котрий ведеся у всіх Социял Демократичних Партіях Европи захопив і Соціялістичну Партию Канади. Але так як в Европі мимо теоретичного спору межи революцийним крилом марксістів а реформістами, ніхто не думає там через се розбивати партийну єдність, так і в Канаді нікому не снилось, щоби з сеї причини можна розбивати партийну єдність. Аж стало ся... В липни минувшого року завязав ся в Вінніпегу „Орґанізаційний Комітет Социял — Демократиї" який зробив перший вилом в могучій орґанізациї і дав небезпечний примір до наслідуваня...

Подивім ся, о що ту розходило ся?

ЗАКИДИ ПРОТИ СОЦИЯЛІСТИЧНОЇ ПАРТИЇ КАНАДИ.

Для самого добра справи полишімо на боці особисті товчки поодиноких личностий, які як се всім звісно були головною причиною закладаня нової „ліпшої" орґанізациї, а ограничимось лиш до обговореня тих закидів які творці нової партиї публично подавали і подають на оправданє свого кроку. Всі ті закиди мали ми нагоду чути на торічнім Зїзді Ф.У.С.Д. в Едмонтоні. бо орґанізатори нової партиї поминаючи анґлійских товаришів, чогось насамперед звернули ся до Українців і почали нас переконувати, що їх партия ліпша, загалом, що Socialist Party of C., се якийсь социялістичний гефбрід. Ось їх закиди:

1. Сама назва партиї. По цілім сьвіті, на їх думку, социялістичні партиї називають ся Социял - Демократичними, а чому Канадийска має називатись тілько Socialist Party? Вже в самій назві зобачили брак демократизму в S. P. of C.!

2. Социялістична Партия Канади не хоче признати, читаки відкидає т. зв. мінімальну проґраму.

3. Социялістична Партия Канади не хоче признати, чи належати до Інтернаціонального Бюра.

4. А що найважнійше, і що остаточно наших делеґатів мусіло переконати, то се, що Социялістична Партия Канади не хоче признати автономії нашій Федерациї, чого впрочім як еще додавали, по партиї, котра протестувала проти допущеня до Канади хіньских робітників і не можна сподівати ся.

І. В. Семенюк

Дещо

Коли капіталіст кричить на социялістів то я цілком не дивую ся, а навіть коли капіталістичний песик бреше зза плечий свого пана то і єму не дивую ся, а глузую з него, бо бачу, що нещасний бреше на сонце.

Социялісти стають ся судиями капіталістів, а капіталісти є обвиненими, а обвинений, хотяй і чує ся винним, не хоче признати ся до вини в всяким способами пробує уникнути кари. Тому я і не дивую ся, коли капіталіст як обвинений, кидає болотом на обвинувателя. Се цілком натуральне. Социялісти, як обвинувателі і судиі відповідають на закиди. Социялістам не брак доказів, пояснень на закиди, у них докази, арґументи сиплють ся як з рукава. Они знають, що не штука оскаржити а треба мати докази. Капіталісти не можуть спомогти ся на таке, они вмісто лиш закидати а доказів у них нема, а як дають які небудь докази то такі як того, що знає, що винен а пробує уникнути кара. Они бачать що от прочитають їм вирок тому пробують ще бодай рік два пролонґувати свое панованє. Тому я і не дивую ся, коли они в найпідлійший спосіб воюють проти нас. А песики як ліберальні, так і консервативні, так і републиканців як і демократів гавкають, тому, що боять ся, що враз з капіталістами повалять ся і хрупі.

Не дивую ся коли виступають проти нас капіталісти, але дивую ся коли виступають робітники. Аж жалко робить ся коли почуєш як робітник охочо помагає капіталістови визискувати себе самого. Мені недавно трафилось таке: Я стрітив ся з фармаром і він сказав мені, що свою так було, так бог дав, що они мають міліони а нам так призначив, аби ми були бідні. На сю тему богато пише ся, але нич не зашкодить як і я шкробну дещо.

Пригляньмо ся ліпше, чи дійсно оно так є, як той фармар казав.

Я не буду входити в жадні релігійні легенди і в божества, а буду дивити ся на справу простим хлопским розумом. Перше придивімо ся, чи „так було". Кождий знає, що ваш дідо ще орав дерев'яним плугом, а нині інджей тягне за собою 14 плугів, диски, борони і сівачку і напереді бачите стерню, а за собою засіяне поле, про що дідови і не снило ся. Що ви сами їхали волами в Едмонтоні, а нині тими улицями ідуть стріт-кари. Перші еміґранти до Канади сотки миль їхали волами, а нині три тисячі миль переїдете за 4 дни про що дідови і не снило ся. Пригляньмо ся 10 літ тому взад то побачимо, яка велика зміна наступила в протягу 10 літ. Бачите що нич не є так як було і все не буде так як є. Все є і нема.

А чи міліони богом дані то зара побачимо; В році 1670 Medart Chonart, знаний як Groseilliers і Cierre Radisson заложили компанію над берегом Гудзоньского заливу а Анґлія зачартерувала сю компанію і піддала контролю краю в руки Hudson Bay Company. Майже весь гандель і промисл Канади був в руках Hudson Bay Co. Ся компанія страшно богатіла. Земля була компанійна, штори були майже всі компанійні і компанія клала на товари таку ціну яку сама хотіла, а за продукта давала тілько що сама хотіла. Компанія здирала з людий остатну шкіру. Коли в 1867 р. політикери в східній Канаді побачили, що Hudson Bay Co. їм на перешкоді, они відобрали єї чартер а в заміну заплатили компанії $ 1.500.000. і дали єї на власність двайцяту часть землі на полудне від північної галузи Saskachewan River а на захід від Winnipeg Lake, себто в Манітобі, Саскачевані і Альберті. Тепер глянь робітнику, чи Hudson Bay Company дістала $ 1.500.000 і двайцяту часть Манітоби Саскачевану і Альберти від бога чи від людий? Бачиш як Hudson Bay Co. заграбела міліони в свою кишеню, а в кого? Чи не з канадийских робітників? А кілько тисячів акрів має сіпіарска компанія в Канаді? Ким то дане? Колись то мож було купити C. P. R. фарму по $ 5 за акер, а нині коли вже фармарі позасідали всюда, поробили дороги, повисушували мочари, повирубували неприступні ліси, треба дати по $ 15 або $ 18 за акер і то 40 миль від желізниці. Коли фармері платять ріжні такси то C. P. R. не дає ані цента жадного податку. C. P. R. мала минувшого року $ 104.000.000 доходу, а кілько доходу мали ви фармері за свою гірку працю? І в який спосіб богатіє ся компанія? А в той, що за витвір праці робітника дає єму лиш частинку, а решту заграбує для себе. Тепер бачите, що богатства одиниць та компаний не є їм богом дані. Они заграбили їх від вас робітники і фармарі. Їх міліони не є нічим иньшим лиш потом вашого чола, вашими мозолями. Ви зуміли виробити чудові річи, побудували колії, а сами ходите пішки за роботою, побудували красні будинки а самі мешкаєте в шеках. Витворилисьте чудові річи а не зуміли задержати для себе і віддали галапасам а сами опинили ся на їх ласці, опинили ся в лахах. Отже чи ваша нужда богом дана? Ні, ви єї витворили. Капіталісти збогатіли вашим потом. Они у вас забрали. А тепер що ви маєте робити? Я не скажу, шукайте відповіди сами.

Що більша часть делеґатів, необзнакомлена з англійскою соціялістичною літературою почули такі докази проти S. P. of C. зі сторони людий, котрим випадало дати віру, мусіла остаточно виробити собі погляд, що S. P. of C. се якийсь соціялістичний дивоглад, легка продукция.

НАЗВА „SOCIALIST PARTY OF CANADA"

Замість поясьнювати противникам назви S. P. of C. генезу сеї назви, ліпше було їх запитати, чому соціялістична орґанізация в Стейтах, яка є найсильнійшою в Сьвіті (має 100,000 членів платячих партийний податок) називає ся рівнож тільки „Socialist Party" без причіпки „Democratic" і чому рівнож в Франциї має партія назву „Socialist Party"? Але знаємо, що они не встані на се запрост відповісти, а в нас нема часу чекати аж они підучат ся.

ІСТОРИЯ „SOCIALIST PARTY"

в Америці починає ся властиво доперва від 1893 року. Дехто думає що початків Socialist Party в Америці треба шукати в так званій Socialist Labor Party. Ті що так думають є в блуді. Перші американскі соціялісти, котрі в злуці з німецкими товаришами дали почин до заснованя „Socialist Party" не мали нічо спільного з так зв. Socialist Labor Party.

Дві події склало ся головно на витворене обставин пригожих до заснованя Socialist Party. Першою була звісна паніка 1893—3, другою великий страйк A. R. U. в 1894. American Railway Union якої вся сила була на заході вістала знищена капіталістичними потентатами і еї члени тоді „наканально" зрозуміли вагу політичної борби.

І колискою Socialist Party не був Ню-Йорк ані взагалі східна часть Стейтів, але став нею Далекій Захід! Се знаменне! Вачимо ніпині той самий процес в Канаді, де рівнож соціялістичний рух починає ся ширити передовсім на заході.

Чому основателі „Socialist Party" в Стейтах назвали еї тілько „Socialist" без причіпки „Democratic"? Чи може тому, що у них замало було демократизму? Навпаки, з тої причини, що в Америці забогато було того так званого „демократизму", який стратив до чиста кредит серед робітничої класи. В Штейтах, як звісно істнувала і істнує до нині могуча буржуазна „Демократична Партия" і одною з головних причин опущеня причіпки „Democratic" при „Socialist" було якраз се, що перші американьскі соціялісти не хотіли вводити в розбиті маси робітництва мішанини понять що до „Democracy". Як звісно, „Демократична Партія" в Стейтах тішить ся подавнича[?] популярностію в дрібно буржуазних кругах і ловить она нині на свій „демократизм" тисячі несьвідомих робітників.

SOCIALIST PARTY OF CANADA.

зістала заложена на взірець Socialist Party в Стейтах і приняла еї назву, щоби зазначити єдність змагань всіх соціялістичних партій в Америці. Першими піонірами соціялістичного руху в Канаді були емігранти з Заходу Злучених Держав і они тут на заході Канади поклали перші підвалини під велику соціялістичну будову в Канаді. Соціялістичні думки в Канаді ішли з Заходу, обіймали що раз ширші круги Канадийского робітництва, і до нині Socialist Party of Canada зорґанізувала в Канаді поверх сімдесять сильних відділів.

Докладнійше про сю справу розкажемо, коли в своїм часі подамо нашим Читачам коротку історію Socialist Party of Canada.

(Конець буде)

ДО РОБІТНИКА

Робітнику! пробуди ся
На сьвіт божий подиви ся,
Що так гарно збудований
І для тебе доставлений.
Сонце сьвітить звізди сьють,
До житя тебе взивають,
А ти сном блаженним спиш
Нічо в сьвіті не видиш.
В сина драпь та обдирає
Тобі волю сперечає,
Кажуть тобі не журись
Колись в раю заживеш...
І так вічно повідають
Ти їм ніц не оперечаєш,
І сам кажеш: так бувало
Від коли сьвіт збудовали.
І все кажеш, що так буде
Поки сонце, сьвіт, та люди,
Во так оно вже дадано,
Хоч що роби то пропало.
Робітнику схамени ся!
Коли ти вже пробудиш ся?
Коли ти вже подумаєш
Що ти ліпше жити маєш?
Берись уже за пораду,
І читай „Нову Громаду"
Хочеш мати добру долю
То читай „Землю і Волю"
До соціялістів впиши ся
З ними лиха позбудеш ся.
Руки собі всі подаймо
Та кайдани поскидаймо.

М. С. Фербей

Calgary, Alta.

Кальґарский Відділ Ф. У. С. Д. порішив прилучити ся разом з иньшими українськими Відділами до Соціялістичної Партиї Канади. Кальґарскі товариші постановили раз на все покінчити з всякого рода розлорами і кирпами і взяти ся до щирої праці над осьвідомленєм українского пролетаріяту. Ми від себе желаєм Кальґарским товаришам як найкращих успіхів і витревалости в обороні клича: „Пролетарі всіх країв єднайте ся"!

Соціялістична кандидатура в Кальґарах.

З єднане ся українского соціялістичного Відділу в Кальґари з Соціялістичною Партиєю Канади принесло вже свої добрі плоди.

Дня 1 липня с. р. відбула ся в Кальґарах спільна конференция Українського, Англійского і Фінляндського Відділу S. P. of C. в справі становища, яке має заняти партия при слідуючих Домініяльних виборах. Конференция порішила одноголосно ставити в Кальґарах при домініяльних виборах соціялістичного кандидата. Соціялістичним кандидатом номіновано тов. Артура Местерса орґанізатора і члена англійского Відділу S. P. of C. в Кальґари. В Кальґарах робітники мають велику перевагу і соціялістична кандидатура має добрі вигляди. Зі взгляду на виборчу акцию вибрав Український Відділ з поміж себе шість орґанізаторів і Виборчий Комітет з тринайцяти членів, які мають заняти ся виборчою аґітацією.

Буржуазні кальґарскі ґазети приняли з перестрахом вістку про соціялістичну кандидатуру. Они знають, що може зробити кріпка з'єднана робітнича армія. Дістали добру науку зі Стейтів.

СОЦИЯЛІСТИЧНА ПАРТИЯ КАНАДИ

має під сю пору в самій Британскій Колюмбії тридцять три чинних Соціялістичних Відділів. Найсильнійшим відділом Соціялістичної Партиї Канади є очевидно відділ в Венкувер, котрий числить около 300 членів і винаймає стало зарічним рентом найбільшу театральну галю в Венкувер на свої недільні мітинґи. За сю галю платить Венкуверский відділ 50 долярів ренту за оден мітинґ а бо 200 долярів місячно! Рент сей сплачує Відділ з недільної колекти на пропаґандових мітинґах. Колекта ся виносить часто по 75 до 100 долярів за оден вечер. Така сила народу сходить ся на ті мітинґи!

Купуйте Конституциї Федерациї!

Обовязком кождого товарища обзнакомитись з конституциєю орґанізациї до котрої належить!

Конституциї продають ся по 25ц. за примірник. Гроші на конституциї належить посилати на руки фінансового секретаря т. Йосифа Сенюка 443, Kinistino ave. Edmonton Alta.

Роберт Гувілен.

ЦЕМЕНТОВИЙ МОНОПОЛЬ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ.

(Конець)

Перед трома місяцями жалували ся всі цементові компаниї перед Державною Торговельною Комісиєю, що Пенсильванійска Желізниця знизила фрейт (оплату за перевіз) специяльно для Universal Cement Co., а не хотіла знизити фрейту так само для иньших, меньших компаній.

Зі взгляду на факт, що сталевий трест є головним співвластителем Пенсильванійскої Компаниї, сей протест має своє специяльне значіне, бо показує наглядно, як великій капітал повинує ся законови Рузвельта про рівномірність перевозових оплат.

В малих компаніях панує тепер страшенне заворушене. Але се їм нічого не поможе. Такий конкурент, котрий міг задусити великого Atlas а без великого гамору, скоро полагодить ся з тою дрібнотою, що має по кілька міліонів.

Отся повисше представлена афера є тілько одною з малих битв тої великої війни яку проводить Великий Капітал. Того рода події видимо у всіх иньших галузях індустриї. І сьліпий бачить, що живемо в послідній стадиї борби, де Великий Капітал нищить своїх дрібнійших конкурентів одного за другим і заводить цілковитий монополь в індустриї.

Зі своєї твердині на Вал Стріт в Ню-Йорку простягає Великий Капітал свій вплив на цілу нацию, і так як величезний павук обмотує своїми сітями всі найголовнійші галузи індустриї: копальні, желізниці, сталеві і цементові заводи. Великий Капітал має в своїх руках знаменито зорґанізований банковий систем і на его услугах стоїть державна скарбниця.

Як може нині малий капіталіст утримати ся, коли его великий противник має в своїх руках так контролю всіх верховодячих галузий індустриї як також контролю над грошевими засобами цілої нациї.

Але малий капіталіст не піддає ся добровільно. Він вкінци зобачив небезпеку, яка ему грозить. І хоч він не може спасти себе від руїни то він готовить ся до борби. Через побіду Демократичної Партиї при послідних виборах, він дістав в свої руки уряд (Злуч. Держ.) Частина републиканів також попирає сей рух. Дістаючи в свої руки політичну власть, сей відлом дрібних капіталістів задумує еї використати. Конґрес буде старати ся задоволити домаганя сеї дрібноти. Борба з Трестами, зниженя Тарифа, і т. д., зачнуть ся тепер перемолочувати. Але чи що з того вийде? Певно! Будемо сьвідками борби з вітраками.

Сили, котрі по обох сторонах беруть участь в сій борбі, є величезні. Дрібні капіталісти є сильні своїм числом, мають тепер в руках уряд, але не мають перед собою жадного плану. Великий капітал має знаменитих орґанізаторів з великими здібностями, знамениту індустріяльну орґанізацию, а що найважнійше, контролю грошевих засобів. Що більше! Проводирі трестів здають собі справу з ходу соціяльного розвою, і приноровляють ся до него. Они усунули конкуренцию, яку до тепер уважано за товчок поступу, і приняли засаду кооперациї.

В тій борбі не ма компромісу! Малий капіталіст, щоби утриматись, мусів-би віднести побіду. Але він не може побідити, бо закони природи виступають проти него. Тепер они еще сильні числом. Але з другої сторони грошева сила може спинити кождої хвилі всі жерела продукциї і покорити у своїх ніг цілу нацию. Всі признаки вказують на се, що доте перішна економічна система в Злучених Державах веде невпинно до — катастрофи...

Мислителі, котрі розбирають політично — економічну ситуацию, видять з того лиш один вихід! А тим виходом демократизация індустриї.

Вапике. Alta.

Нераз і недва мав я нагоду чути нарікання фармарів на лиху свою долю. Нераз я чув нарікання і на соціялістів. Кажуть не одні фармарі що ніби то робітники орґанізують десь там свою соціялістичну партию, тай старають ся нихну поміж нас фармарів своїх кандидатів на послів а як соціялістичні посли вийдуть до парламенту то они муть ся старати вибрати наші фарми, худобу і весь нестаток який лиш фармар посідає.

Я вірю що фармар собі того жаден зі своєї голови не видумав а навів ему тоє пін Крижановский, Гура чи иньші такі. Они намість проповідувати слова правди та горнути народ до єдности і любови, ширять між народом роздор, бо сим они спасають капіталізм а блудних овечок ведуть в царство тьми. От і се вам душпастирі.

Дорогі мої фармарі, Викиньте собі з голови що соціялісти хочуть забирати ваші фарми, соціялісти хочуть вас оборонити перед капіталістами, котрі вже позабирали ваші маєтки. Ваші фарми забрали банки, забрали морґеджі, забрали компанії машинериї як Mc Cormick, Massey Harris і иньші такі мохнайскі, буржуазні компаниї. Вам не лишилось нічо крім ваших мозолистих рук до праці. Вічно є цинами як не один собі представляє, а лишилисьте ся їх наймитами, рентівниками. От що ви є! Ви немаєте повної свободи. Ви немаєте вільної хвилі до відпочинку а працюєте від ночи до ночи зі своїми бідними діточками, а за свою гірку працю маєте се, що ходите обдерті та їсте підлу поживу, хотяй витворюєте все що найкрасше. І чому оно так? Чиж не заграбував у вас капіталізм все а ви лишились в нічим?

Годі довше терпіти, годі тягар капіталізму довше держати. Станьмо всі на рівні ноги, всі як оден муж під прапор соціялістичний а тоді отворять ся нам очи і зобачимо правдиве сьвітло правди і свободи.

Орґанізуймось в соціялістичну партию, закладаймо товариства на своїх кольониях, читаймо добрі книжки та ґазети, бо лиш з книжок та добрих ґазет ми довідаємо ся хто наші вороги а хто спасителі.

Тож фармарі єднайте ся! Не вважаймо на сих чорноризників попів черноволициих, котрі нам так дуже забороняють, котрі нас так щиро і так як через мус у царство небесне пхають. Плюньмо ві царства небесні а возьмім ся до діла правдивого, щоб ми побудували собі царство таки тут на земли для себе і наших діточок. Уважаймо аби наші діти на нас не нарікали і аби не мусіли в Канади утікати. А де? Колиж бо другої Канади вже нема.

П. Тересько

Конець чотиримісячного процесу.

Славнозвісний процес проти українських студентів у Львові, котрий тягнув ся цілих чотири місяці, скінчив ся минувшого тижня. Про висліди процесу подамо в слідуючім числі.

Дві нові Соціялістичні часописи в Злучених Державах.

В червни с. р. почали виходити в Злучених Державах дві нові соціялістичні часописи, „Justice" в Пітсбурґу і „Revolt" в Сан Франціско. Витаючи появу сих нових борців, International Socialist Review, подає з вдоволенєм що обі сі часописи стоять на чисто марксівскім, революцийнім ґрунті і не думають туманити пролетаріяту дешевим реформаторством.

Страшна буря в Оттаві.

Оттава 2. липня. Сеї ночи панувала в місті і околици страшна буря з циклоном, якої не запамятала історія. Під час бурі ударив ґрім в стріт-кару на Альберт стр. і поразив богато людий, з тих одного смертельно. В місті величезна школа. Загалом згинуло в Оттаві від бурі шестеро людий.

Сила Соціялістичної Партиї в Стейтах.

Послідне число International Socialist Review доносить, що Socialist Party в Злучених Державах числить під сю пору сто тисяч членів, що належать до орґанізациї і платить партийний податок. International Social. Review не числить тих голосів котрі падуть за соціялістичними кандидатами, а лиш дійсних членів.

Землетрясене в Сан Франціско.

Сан Франціско, 2 липня. Вчера по полудни навістило Сан Франціско сильне землетрясене, яке було найсильнійшим зі всіх, що були по тім великім землетрясеню перед кількома роками, яко як звісно зруйнувало було ціле місто. При вчерашнім землетрясеню було два сильних потрясеня, з котрих кожде тривало по пять секунд. Богато великих будинків попукало. Школа виносить около пять міліонів долярів.

Coleman, Alta.

Посилаю 2 доляри як передплату на „Нову Громаду". Я от що недавно приїхав зі старого краю ту на Колман, а вже таки дуже невкучилось без власної ґазети. Насамперед мушу признати ся, що я в краю був завзятим поступовцем, а як приїхав ту, то зараз взялось мене перехрещувати на соціялиста, як тов. В. М. Скорейко, М. Бобовский і другі.

Та де там, я й слухати не хотів їхніх теревенів про социялізм, так думаючи собі: Я поступовець, се я підпираю найлїпшу і найщирійшу партию. А они все мені переконували всілякими фактами, я все своє, як той казав, він в дзвін а дідько в цимбало. Тек і мое. Але вони ся вперли до книжок соціялістичних, читаючи доклад но їх програму, і зрозумів куда і до чого соціялізм добавить ся, а також довідав ся про кирпну роботу наших поступовців, і сей час вписав ся до товариства соціялістичного. Не треба щоби мене перехрещували, я вже й сам став ся твердим соціялістом. А з сим радивбим всім братам русинам щоби брали собі примір з того, покидали всі злі товариства, і вписували ся в товариства соціялістичні, а певно пізнали-б праву дорогу.

Василь Скорейко Дмитрів.

ПОЗІР ФАРМЕРІ.

Сим повідомляю фармерів з околиці Едмонтону котрі би хотіли продати по добрій ціні як: сир, яйця, масло, нехай вірост заспілють на повисшу адресу. Сир приймаю почавши від 10 lbs. pails аж до 200 lbs або і більше, тому прошу присилайте хто кілько має зарадом подавайте свої ціни.

Wm Threatfull
Box 2123
Lethbridge, Alta.

ХТО ПОНОСИТЬ ДЕРЖАВНІ ТЯГАРІ В АВСТРИЇ?

Самі пани платять:

податок від акційних тов.	66 міліонів	5 сот тисяч	
„ рентовий . . .	10 „	7 „ „	
разом .	77 міліонів	200	тисяч

Пани разом з бідним народом:

заробковий податок . . .	36 міл.	7 сот.	тисяч.	
доходовий „ . . .	61 „	0 „	„	
платничий „ . . .	8 „	6 „	„	
ґрунтовий податок (дідичі 20 міл. мужики 33 міл.) .	53 „	2 „	„	
домово-класовий	10 „	5 „	„	
штемпелевий	191 „	2 „	„	
разом . . .	376 міл.	200	тисяч	

Маси народу платять на:

пограничні цла . . .	165 міліонів	4 сот	тисяч	
чиншовий податок . .	102 „	6 „	„	
горівку	95 „	7 „	„	
пиво	77 „	5 „	„	
цукор	144 „	6 „	„	
нафта	22 „	0 „	„	
вино	18 „	5 „	„	
м'ясо	17 „	2 „	„	
поживу	7 „	5 „	„	
карти їзди желізницею	12 „	5 „	„	
сіль	30 „	4 „	„	
тютюн	185 „	8 „	„	
льотерію	13 „	8 „	„	
разом .	898 міліонів	5 сот	тисяч.	

Із сих страшних тягарів плавуть у панські кишені:

Річний процент за державні довги забирають міліонери 419 міліонів 6 сот тисяч.

„Запомога" „бідним" властителям горалень 22 міліони.

„Запомога" „бідним" властителям фабрик цукру 50 міліонів.

Військові податки, з яких львову частину ховають фабриканти зелїза і лїферанти в кишені 686 міліонів.

А на народні потреби разом з державними школами, народними закладами піднесеня рільництво, промисл і робітництво

лише 28 міліонів!

Чи довго стерпить народ сю страшну податкову несправедливість?

O Hanson & Co
C.P.R. Labor Agents,
622 First St.
Наш офіс є одним з найліпших в цілій Канаді по требуємо кождого часу людий на екстра ґенки і секції синяра. Вільний переїзд на кожду роботу, добі зарібки, виплачуємо кождого дня.

ПОЗІР!

НОВИНА!!

Дуже гарна книжка п. з. „НОВИЙ СЬВІТ" коштує лише 15 цнт. Замовляйте скоро, бо книжок мало. На пересилку залучайте 2 цнт. марку. Хто замовить більше як два примірники пересилку оплачую сам. Пішліть в коверті 15 цнт. а я відворотно почтою вишлю вам книжку. Принимаю лиш канадийскі марки.

A. Lemko
680 Magnus Ave.
Winnipeg, Man.

RED BELL EMPLOYMENT AGENCY
612 First STR.
PHONE 4882

Маємо всякі роботи як стінінн, всякого рода денні роботи екстра-ґенки і на секціях. Ми ґарантуємо за роботу або звертаємо гроші.

За несправедливу кару вязниці. Берлінський суд має виплатити 5250 марок відшкодованя соціялістичному провідникови робітників Шредерови за несправедливий засуд на вязницю. Недавно на основі зізнань одного жандарма засуджено Шредера за злочин кривоприсяги і Шредер відсидів кару. Доперва по відсидженю кари виявилося що Шредер упав жертвою фалшивих зізнань сего жандарма. В вязници Шредер втратив здоровля.

Де є Дмитро Ґордаш? Має пробувати десь на фармах в околици Едмонтону. Хто би знав его адресу або він сам нехай зголосить ся до.

„Nowa Hromada"
443 Kinistino Ave.
Edmonton, Alta.

Пошукую в дуже важній справі свого сина Дмитра Лукинюка, що має перебувати десь у Брітиш Колюмбії в околици коло Revelstoko. Хто-би о нім знав або він сам най зголосить ся на адрес:

Nykolay Lukyniuk
P.O. East Gate
Alta.

ЦІНИ ФАРМАРСЬКИХ ПРОДУКТІВ в ЕДМОНТОНІ
Дня 1. Липня:

ПАША:

Сіно долисте тон	$	—12
Сіно солодке	$	—18
Тимотка	$	—24

ЯРИНА:

Картофля бушель —	80ц
Бураки фунт	5 ц
Цебуля	6 ц
Капуста	5 ц

ЗБІЖЕ:

ПШЕНИЦЯ Нр. 1.	81 ц
ПШЕНИЦЯ Нр. 2.	78
ПШЕНИЦЯ Нр. 3.	75 ц
ОВЕС	36 ц
ЯЧМІНЬ	42 ц

ЖИВИЙ ТОВАР:

СВИНІ 150—200 фунтів	6¼ ц
СВИНІ старші	5—6 ц
ВОЛИ ситі над 1200 ф	4¼—5ц
ВОЛИ 1000—1200 ф.	4¼—5 ц
ТЕЛИЦІ ситі над 1050	3½—4
ТЕЛИЦІ 900—1050 ф.	3½—4ц
КОРОВИ ситі 1100 ф.	3—4
КОРОВИ пів ситі	3½—4
ТЕЛЯТА 125—200ф.	5—5½ц
ТЕЛЯТА 200—300 ф.	3½ 4½

НАБІЛ, ДРІБ, МЯСО

МАСЛО домашне фунт	16 ц
МАСЛО молочарняне	22ц
ЯЙЦЯ сьвіжі дозен	19 ц
ЯЙЦЯ скринкові	14 ц
КУРИ справлені	—13 ц
ІНДИКИ	22 ц
ГУСИ	20 ц
ВОЛОВИНА перід 7	—8½ ц
ВОЛОВИНА зад 9 —	11 ц
ТЕЛЯТИНА	11 ц
ВЕПРОВИНА	11½ ц
БАРАНИНА	14 ц

Пошукую за адресою о. В Пашковського[?], котрий позичив у мене в 1907 р. в церкві в Портеж ля Прері ровер і певно не знає тепер кому его віддати. Хто би знав его адресу або він сам нехай напише на адресу.

Василь С.
120 First Ave East.
Calgary, Alta.

Читайте і передплачуйте „Нову Громаду". Кождий Українець повинен мати в себе дома „Нову Громаду". Ширіть, і передавайте еї з рук до рук від хати до хати, щоби на другий рік стала щоденником.

За що продав ся Стапіньский?

Провідник польских людовців з завзятого ворога шляхти зробив ся великим приятелем польских панів і веде польских хлопів у паньску неволю. Я початку ходили чутки що Стапіньский продав ся за гроші панам. Сі чутки є правдиві. Бувший польский міністер від австрійських грошей признав навіть що він купив Стапіньского за 2 міліони корон!

Социялістичний Провідник.

Домініяльний Екзекутивний Комітет Социялістичної Партиі Канади.

Адрес секретаря: D. G McKenzie, Box 1688, Vancouver, B C

Центральний Заряд Федерациі У. С. Д.

Головний секретар Федерациі т. М. С. Фербей, Hillcrest Alta. Фінансовий секретар т. Йосиф Сенюк 443 Kinistino ave. Edmonton Alta. Касиер т. Іван Гумен, Edmonton. Відпоручені члени Центрального Заряду: т. В. Скорейко Box. 79, Coleman Alta т. Н. Д. Ткачук Canmore Alta. т. Г. Топольніцкий Edmonton, т. С. Фодчук Edmonton.

Відділ Ф. У. С. Д. в Едмонтоні Адрес секр. фін. А. Костинюк, Box 902, Edmonton, Alta.

Відділ Ф. У. С. Д. в Венкувер. Адрес фін. секр. А. Кударенко Box 482 Vancouver, B C

Відділ Ф. У. С. Д. в Гілкрест. Адрес секр. фін. С. Сандуляк, Hillcrest Alta.

Відділ Ф. У. С. Д. в Нанаймо. Адрес секр. фін. А. Ільніцкий Box 850, Nanaimo, B. C.

Відділ Ф. У. С. Д. в Лілл Адрес секр. фін. П. Пантелюк, Box 44. Lille, Alta.

Відділ. Ф. У. С. Д. в Ланук адрес: П. Тересько Lanuke, Alta.

Відділ Ф. У. С. Д. в Летбрідж Адрес секр. . Ігростек Box 552. Lethbridge Alta.

Відділ Ф. У. С. Д. в Колман Адрес Box 79. Coleman Alta.

Відділ Ф. У. С. Д. в Кардіф Адрес секр. фін. Ол. Крайківский Cardiff. Alta.

Від. Ф. У. С. Д. в Кенмор Адр. Box. 274. Canmore. Alta Н. Д. Ткачук. Секр.

Відділ Ф. У. С. Д. в Кальгари Адрес секр. П. Рязюк Box 576 Calgary, Alta.

ОДИНОКА РУСКА ТОРГОВЛЯ МІШАНИХ ТОВАРІВ М. КУЦІНСЬКОГО
532 Kinistino Ave. EDMONTON
ДОБРІ ТОВАРИ СКОРА ОБСЛУГА І НАЙНИЗШІ ЦІНИ. ЯК НЕ ВІРИТЕ ТО ПРИЙДІТЬ І ПЕРЕКОНАЙТЕСЬ

SHORT, CROSS, BIGGAR & COWAN,
Вп. П. П. Шорт, К. С.; Гон. С. В. Кросс; О. М. Біггар; Гектор Кован адвокати, соліцітори і нотарі поручають свою Канцелярію в будинку Merchant Bank.
Виробляють грошеві пожички;

ЧИТАЙТЕ СОЦИЯЛІСТИЧНІ ЧАСОПИСИ

ЗЕМЛЯ І ВОЛЯ орган української социял-демократиі в Галичині

Виходить що тижня.
Передплата 2 дол. на рік
Адреса: Земля і Воля ул. Собіского ч. 8 Lemberg, Austria

WESTERN CLARION
Виходить що тижня.
Предплата $1 річно.
Адрес: Western Clarion 165 Hastings St Vancouver B. C.

Logans Employment Agency Ltd. 648 Firsth Str. Edmonton
Ми можемо Вам дати ліпше занятє чим інше бюро в місті.

ПОЖИЧКА ГРОШИЙ
На фарми і міскі реальности
BOYLE PARLEE CO
АДВОКАТИ НОТАРІ
Gariepy Block
EDMONTON ALTA
Phone 1135

Vegreville Crown LIQUOR STORE.
Гуртовна і дрібна продаж найліпших вин, лікерів і цигар, Ріжного рода пива.
T. Charlebois
Vegreville, Alta

ДРУКАРНЯ „НОВОІ ГРОМАДИ"

Приймає всякі роботи в обсягу друкарства в украінскій, польский, англійскій і німецкій мові. Посідаючи три друкарскі машини гоновані двома електричними моторами є наша друкарня в можности виконати всякі поручені єї роботи точно, скоро і по уміркованих цінах.

Адрес: **NOWA HROMADA 443 KINISTINO AVE. EDMONTON, ALTA PHONE 4613**

РЕДАКЦІЯ ЗА ОГОЛОШЕНЯ НЕ ВІДПОВІДАЄ

ПОЗІР! ПОЗІР!
Поручаю ласкавій увазі нашої публики свою знаменниту торговлю мішаних товарів.
У мене можна дістати смачні і тані обіди.
Для приїздших вигідний і спокійний нічліг!
Хто хоче купити або продати корисно землю або лоти, служу доброю порадою даю совістні інформациі Не забудьте при нагоді скористати!
W. FERBY
1134 KINISTNO
EDMONTON ALBERTA

ALBERTA REAL ESTATE CO
EDMONTON ALBERTA
Чи Ви чули про Едмонтон? думаємо, що чули тай про гроші, як люди заробляють на лотах. Се не жарт а правда от Вам оден винаток покажемо. Лота була куплена послідної осени за $ 6.000 а тепер продана за $ 15.000, то файний заробок правда? А що Ви робите, годні Ви чекати далі. Чи возьмете ся і Ви, щоби гроші робили гроші? А се дуже легко можна кождому зробити, як лиш купить лоту в Едмонтоні. Едмонтон буде одним з найбільших міст в Канаді, се вже певне, бо залізні колеі сами потрафлять збудувати великий Едмонтон, а вугле, в тартаки в Пекінг Гавзи і други фабрики, отож видите що будучність запевнена Едмонтонови. Ми маємо ще кілька лотів дуже таних бо лиш $ 150 за оден, всего $ 50 готівкою а решта по $ 25 що три місяці, 8 процент на рік то скоріт нім підуть в гору. Сі лоти 33X147·5 пів милі від міста і G. T. P. R. ярдів і шапів так звані Rosslyn.
Отож хто хоче купити лота або хату де небудь в Едмонтоні або фарму то зверніть ся до нас а ми з охотов послужимо, так само ті що мають на продаж просимо подати опис і ціну з виплатом докладно. Пишіть і гроші посилайте на адресу.
ALBERTA REAL ESTATE CO.
536. KINISTINO AVE. EDMONTON ALTA

ШИРІТЬ НОВУ ГРОМАДУ! ПЕРЕДАВАЙТЕ єі З РУК ДО РУК ВІДХАТИ ДО ХАТИ! ТОВАРИШІ ВІД ВАС ЗАЛЕЖИТЬ, ЩОБИ ОНА НА ДРУГИЙ РІК СТАЛА ДНЕВНИКОМ!

Jackson Bros.
Досьвідчені годинникарі і юбілєри.
Мають на складі найліпші годинники, золоті перстені, хрести і крестики.
Виробляють позволеня на женитьбу!
803. Jasper Ave. Edmonton, Alta.

Як хочете доброго пива, вина або горівки, то звертайтесь до Capital Wine & Spirit Co. Lim. 127. Jasper ave. Phone 1250 Edmonton W. O. Viggar, manager

Роботи!
Як хочете доброі роботи і доброі плати, то звертаєсь до Capital Employment Office 894 Перша улиця Едмонтон.

Карло Кавцкий.

Від ремесла до Капіталізму.

(Конець)

Мужик і ремісник роблять на капіталіста зільно само, що і зарібний робітник. Ріжниця, яка ту заходить межи робітником вязутим з власности, а тим що єі еще має, є хиба така, що перший з них побирає правильну плату відповідно до обставин, а що до другого тоі границі нема. З ним може стати ся і таке, що він заплатнвши процент лихвареви за випозичений капітал віддасть єму в той спосіб весь заробок, так, що єму нічо не лишає ся за роботу.

Коли в віддалених місцевостях еще і є мужики і ремісники, що не залізли в довги, то все таки і они мусять платити данину капіталови через державні довги.

Платячи процент від гіпотечних довгів (мортгеджів) і прииладів побраних на кредит, мужик і ремісник платять тим самим процент від капіталу, котрим робить. Платячи податки які що раз зростають через зріст державних довгів, мужик і ремісник платять тим самим проценти від капіталу, котрий держава пожичила власне на те, щоби з богатити іх власних конкурентів і вивласкувачів, всякого рода контракторів, будівничих, фабрикантів, дідичів і. т. п. Мілітаризм і державні довги се найважнійші средства якими нині ся держава втягає навіть найдальше відсуті від світа села в коловорот капіталістичного тиску і підкопує істнованє мужика і ремісника. Який є остаточний вислід тоі борби з переможною конкуренцию великоі індустриі? Яку винагороду дістає мужик чи ремісник за свою „ощадність" і „трудолюбивість" то є сказавши нинішними словами за продане в неволю себе, своєі жінки і дітий і за іх фізичну і моральну руіну? Винагородою за се є повне банкротство, цілковите обезвласнене і страта средств продукциі, ну і остаточно перехід в ряди пролетаріяту.

Се є неминучий остаточний вислід розвою нинішноі суспільности, який є так неминучий як сама смерть, і так як смерть увільняє чоловіка від тяжкоі руйнуючоі хороби, так само в нинішних обставинах страчене сеі одробини власности визволяє дрібного властителя нехає від тяжкого тягару і робить єго „свобідним"!

Продовжуванє єгзистенциі дрібноі індустриі провадить в дійсности до такоі деморалізациі і нужди, що ми мусимо питати ся себе самих, чи колиб стриманє єі від цілковитоі загибели було можливим, то чи ми булиб оправдані, колибисьмо єю загибіль відволікали? Чи себ мало бути більше пожаданим, щоби ремісники і мужики упали до уровени ткачів в Рудних Гір, як би мали зістати зарібними робітниками в великих індустриальних закладах?

Нині в віку пари і електрики є по просту не можливою річию поставити ремісника чи мужика в цвитучих відносинах, так, щоби і сі дрібні власники могли діставати відповідний уділ в модерній культурі.

Малі самостійні промислові заклади незавпсимі від капіталу, які би мали повну контролю над средствами продукциі, — сей власне систем, на котрім опирала ся вся суспільна господарка в середних віках аж до сімнайцятого століття, нині з неминучої конечности уступає перед зростаючим капіталізмом, котрий здобуває одну галузь промислу за другою. Се, що еще нині животіє в ремісницьким варстаті і часами немов відновляє ся, не є нічим иньшим, як укритою формою зарібного невільництва і то формою яка є одною з низших.

Оно стає прибіжищем тих нещасливих вивласнених осіб, котрі не могуть знайти роботи в великих промислових закладах, а є за горді, що би жебрати, а за чесні, щоби красти.

Заступниками „Новоі Громади" управненими до збирання передплати і шейрів є слідуючі Товариші:
Гіллкрест т. С. Сандуляк.
Госмер т. Іван Козак.
Колман т. Василь Скорейко.
Летбрідж т. Третфулл.
Кенмор т. Н. Д. Ткачук.
Ланук т. П. Тересько.
Кальгари тов. Г. Топольніцкий.

ПЕРЕДПЛАТА виносить для Канади і Злучених Держав:
На цілий рік 2 доляри.
На пів року: 1 долар.
Для Европи:
В Австриі: 10 корон.
В Росиі; 5 рублів.
В Німеччині: 10 марок.
ПИШІТЬ НА АДРЕС:
Nowa Hromada
EDMONTON ALTA.
KINISTINO Ave. 443.

НОВА ГРОМАДА
NEW SOCIETY

ЦЕНТРАЛЬНИЙ ОРГАН ФЕДЕРАЦИІ УКРАІНЬСКОІ СОЦИЯЛ-ДЕМОКРАТИІ В АМЕРИЦІ
ВИХОДИТЬ ЩО ТИЖНЯ В ЕДМОНТОНІ КАНАДА

НОВА ГРОМАДА Центральний орган Федерациі украінськоі Социял-демократиі виходить що тиждня в Едмонтоні під контролею Центрального Заряду Федерациі.
Редактор Роман Кремар.
Адрес: NOWA HROMADA
EDMONTON ALTA KINISTINO AVE. 443
SUBSCRIPTION: $ 2 PER YEAR
Phone 4613

РІК I. Ч. 21. 14. ЛИПНЯ. 1911 EDMONTON JULY 14, 1911 VOL. I. No. 21.

Генеральна виборча проба в Галичині!

Вибори 19 м. м. в сільских округах не були виборами у власнім значіню слова, тільки — коли можна до виборів приложити театральну терминольогію — „генеральною пробою виборів". На 19 округів аж в 16 и вибори були властиво тільки такою „генеральною пробою", властиві-ж вибори відбули ся аж 26 м. м., бо тільки ті вибори рішали про те, хто з кандидатів дійде до тіснійшого голосованя.

Загалом ті „нові вибори", завдяки яким перші вибори стають тільки „генеральною пробою", се така безглуздість, а при тім безглуздість така докучлива, що справді зродити ся она могла тільки в мозгу специяльно галицко-польського Staatsman-a, в ціли секатури виборців. По що змушувати виборчі маси два рази безрезультатно ставати до виборчоі урни, два рази наражувати ся на „приємности" „галицких виборів"?! Преціжь можна від перших виборів від разу перейти до тіснійших, до яких приходилиб ти три кандидати, які при перших виборах дісталиб найбільше число голосів. Ефект був би той сам, а виборцям ощадило ся би одного ходу до урни.

БЛАГОСЛОВЕНЬСТВО ДВОМАНДАТОВОІ СИСТЕМИ.

Потім — звагаі та двомандатова система. Здаєть ся, що годі придумати успішнійший спосіб на внутрішну деморалізацию партий. Стоіть приглянути ся тільки, як кандидати тоі самоі партиі дивлять ся на себе „вовком", як торгують ся о поділ громад, як дрожать, щоби оден другому не забрав голосів, як дуже часто вдарають ся в послідній хвилі оден другому в „стан посіданя".

Словом — колиб галицкі посли не вдоволяли ся тим, що мають мандати і думали про будучність, то першим іх ділом, без ріжниці національности і партиі, були би заходи о змінене двомандатовоі системи, яка дає тільки розбите голосів, накладає зайвий труд на партиі і виборців, а носить внутрішню деморалізацию в партиі.

РОБОТА „RADY NARODOWOI"

Вибори 19 б. м. відбули ся sub auspiciis обновлених традиций проклятоі памяти комітету для виборчих розбоів. Почало ся масовим упевняванем виборчого права опозицийних виборців і фабрикованем виборців" — не тільки з малолітних, караних і неприсутних, але навіть з небіщиків — яких голоси булиби певні для кандидата „Ради Народовоі". Так почало ся, далі пішов виборчий терор, такий масовий, як масова участь терора у виборах. Роздаванє виборчих легітимаций з картами, вже виповненими на польского кандидата, відбиранє ріжними посіпаками карт, виповнених на руського кандидата, і виміняне карт з польским кандидатом, — се була щоденна поліва виборчих надужить на цілій лінії.

УРЯДОВІ КАРТИ ВИБОРЧІ.

В тій цілі і придумано урядову карту виборчу, якоі не знають законодавства иньших держав, де можна написати імя кандидата на якім-будь папері Виборчі карти знаходять ся в руках властий і розпоряджати ними в довільній числі можуть тільки кандидати, які тішать ся прихильністю властий. Тимчасом опозицийному виборцеви лекше мабуть доступити спасеня душі, ніж добити ся новоі виборчоі карти, і коли єму дадуть карту з іменем правительственного кандидата, або видруть карту з іменем його кандидата, то приходить ся хиба не голосувати. Прим. на Буковині вільно вписати на урядову виборчу карту імя кандидата, значить одну невілику можна залишити другою, — але в Галичині намісництво сього не дозволяє, щоби власти могли шкодити опозицийним кандидатам і форсувати своіх через вручуване вже виповнених карт або видиране карт, виповнених на опозицийного кандидата.

ВИБОРЧА „АГІТАЦИЯ"

Щоби примусити виборців приняти карту з іменем урядового кандидата і заставити его віддати ту карту до урни пущено в хід всі засоби террору, якими розпоряджують Поляки в Східній Галичині. А маючи в своіх руках політичну власть і економічну силу, можуть они безчисленими способами теророзувати виборців. Покрова старости, припад податкового єгзекутора, страх перед польським судом і які тільки можуть бути способи террору зі сторони властий стали в парі побіч террору економічного: загроза не приняти до двора на зарібіток або викинути зі служби, не продати дров, не наймати пасовиска і. т. д. Який вплив такий економічний терор може мати на сільску біднату, — а наше галицке село, се майжо сама біднота! — не потребуємо вияснювати.

Особливож там, де та сама польска власть могла послугувати ся й політичним й економічним террором, виборчі надужитя були просто застрашаючі. Бачимо се наглядно в окрузі 55-ім (Калуш Долина Надвірна) і 56-ім (Коломия-Косів), де безмежні камеральні ліси дають змогу польскій дирекциі домен і лісів налягти на бідного Бойка і Гуцула як найважчим економічним террором. Сим і тільки сим пояснять ся та скількість голосів, яку в 55-ім окрузі дістав Заранїєцкий а в 56-ім окрузі Свобода. Тут лісничі і іх посіпаки страхом перед утратою заробітків, пасовиска, дров гнали просто як череду темну, бідну масу до голосованя на кандидатів „Ради народовоі".

Чого не міг зробити виборчий террор, те „доробльовано" при самім голосованю. Постанови про склад виборчоі комісиі, про мужів довіря і т. д. і т. д. — всі ті „скрупули" для галицких виборчих комісарів ніколи не істнували і не зараз ще мабуть пічнуть істнувати. А коли нема невигідних сьвідків, тоді в виборчій урні можуть діяти ся найдивнійші чуда. І они справді ділися, а найліпшим доказом темпо, в яким приходять урядові вісти з виборчого тереву. В округах 60-ім і 69-ім де при попередних виборах „польскі меншости" дістали несподіванку в особах сіоністичних послів, іде через те власти при теперішних виборах усе приготовили завчасу шоб та несподіванка не повторила ся, — отже заздалегідь зредукували число опозицийних виборців, а потім ще якусь часть террором і грішми перетягнули на свою сторону, — в тих округах і вибори від разу дали дефінітивний результат і у властивий час. За те в усіх иньших округів урядові вісти пішли справді „черепашиним ходом". Щож, при загальнім голосованю чудеса в виборчій урні не можуть діяти ся з такою швидкістю, як за куриальних виборів.

УПАДОК РУССОФІЛЬСКИХ ГОЛОСІВ.

Упадок руссофільських голосів, се також характеристична поява теперішних виборів. Не помогла підмога н. Вобжиньского і „Ради Народовоі" для „старокурсників", не помогли гроші гр. Бобріньского і симпатиі всехполяків для „новокурсників". Вже тепер можна сказати, що і число голосів і число послів руссофільских буде менше, ніж при виборах 1907 р.

Знали се руссофіли і тому заздалегідь почали приготовляти в Росиі відповідний „настрій", шоб перед своіми опікунами оправдати свій погром. І „петербурська агенция" вже день перед виборами принесла зі Львова алярмуючі вісти, що „правительство розміщує по російских селах війско", що Вобжиньский „наказав роздавати російским виборцям карти з іменами украінофільських кандидатів" — і т. д. і т. д. Що-ж, може для гр. Бобріньского такі „качки" вистануть: але хто знає, що правительство н. Вобжиньского найбільше побивало ся власне за руссофільськими кандидатами „Галицко русской Ради", а й кандидати „Руской Ради" тішили ся по провінциі опікою польских властий і могли свобідно розбивати, розпивати і підкупляти виборців, — той певно не зловить ся на ті алярма.

ТІСНІЙШІ ВИБОРИ В АВСТРІІ

При перших парламентарних виборах, які відбули ся 13 м. м. в цілій Австриі з виїмком східноі Галичини, було до обсадженя 449 мандатів. На ділі вибрано лише 251 послів, так що 198 мандатів лишило ся необсаджених. Трох послів в Дальматиі вибрано при тіснійших виборах дня 19 м. м., що до 168 мандатів в прочих краях окрім Галичини і Дальматиі відбули ся тіснійші вибори.

Тіснійші вибори в західних австрийских краях, головно-ж у Відни та в Низшій Австриі, запишуть ся в історию парламентарних сторонництв незвичайно ріжко. Принесли вони для християнських суспільників тяжкий погром, наслідком чого се сторонництво перестало бути найбільшим в парламенті та сильно втратило на дотеперішнім значіню верховодячоі Reichspartei. Провалили ся не лише всі провідники того сторонництва, але й найпзначнійші його члени, провалила ся в самім Відни, тій християнсько-суспільній кріпости, яка для иньших сторонництв являла ся досі недоступною.

Мандати, о які розіграють ся бій, розпадають ся після поодиноких країв ось як: Відень 2а, Австрия низша, міста 6, Австрия вишна, сільські округи 4, Чехи — чеські міста 9, чеські села 26, німецькі міста 4, Шлеск — міста 3, села 5, Буковина, міста 1, Стирия, міста 4, села 2, Каринтия 6,